

COBLES A LA VERGE DE LA GLEVA

PATRONA DE LA PLANA DE VIC

que és venerada al seu Santuari de les Masies de Voltregà

*Mare del bon Déu,
Verge de La Gleva;
Mare del bon Déu,
siau Mare meva.*

Ribereta del Ter,
ribera joiosa,
joios el roser
que cria eixa Rosa.
Oh, Rosa dels cors,
que us féu vigatana,
de vostres olors
ompliu eixa Plana.

*Mare del bon Déu,
Verge de La Gleva;
Mare del bon Déu,
siau Mare meva.*

Baixàreu dels cels
del Ter a la vora,
per ser dels fidels
Divina Pastora.
Guardeu la ciutat,
el poble i masia,
aqueix blanc ramat
de la pàtria mia.

*Mare del bon Déu,
Verge de La Gleva;
Mare del bon Déu,
siau Mare meva.*

*Mare del bon Déu,
Verge de La Gleva;
Mare del bon Déu,
siau Mare meva.*

Seguiu-la, pastors,
honreula, pagesos,
doneu-li els cors
d'amor ben encesos,
Maria és el sol
d'aqueixa contrada;
als homes consol,
als camps dóna anyada.

*Mare del bon Déu,
Verge de La Gleva;
Mare del bon Déu,
Siau Mare meva.*

Oh, terra felix,
la terra que tria
per son paradís
la Verge Maria!
Vetllant Ella el pla,
el pla i la muntanya,
jamai hi entrarà
del mal la maranya.

Text de mossèn Jacint Verdaguier, pvre.

Melodia de mossèn Josep Maideu, pvre.

Gran chor f. and. mosse
Mare del bon Déu Verge de la Gleva Mare del bon Déu si au Mare me va

Petit chor f. mosse
ri - be - ra del Ter ri - be - ra dit - xò - sa dit - xò - sa to w - ser que va quei xò w sa

fin flaut
de Ro - sa dels cors que us fei vi qu - ta - na, de vos - tres o - lors, om - pliu ei - xa - pla na

Y Pregueu per nosaltres, Santa Mare de Déu.

X Perquè ens fem dignes de les promeses de Jesucrist.

ORACIÓ:

Us demanem, Senyor, que oblideu els mancaments dels vostres servents i, ja que les nostres accions no són prou dignes de Vós, siguem salvats per intercessió de la gloriosa Verge Maria de la Gleva. Pel mateix Crist Senyor nostre. Amén.

SANTA MARIA DE LA GLEVA

El santuari de la Mare de Déu de la Gleva, Patrona de la Plana de Vic, es troba al municipi de Masies de Voltregà, un curiós municipi separat entre el 1796 i el 1801 del de Sant Hipòlit de Voltregà. Es troba molt a prop del riu Ter i enfront la cruïlla de la carretera N-152 de Barcelona a Puigcerdà amb la local de Manlleu a Sant Hipòlit de Voltregà i Sant Boi de Luçanès per la Trona. Dista 1,5 km de Sant Hipòlit, 4 de Manlleu i 9 de Vic.

Es troba en un dels punts més baixos de la Plana de Vic, a 476 m d'altitud, sobre un petit puig terror o margues eocèniques. L'envolta un bosc-jardí i una ampla escalinata amb tribunes comunica la plaça del santuari amb la seva bonica façana barroca. Al redós del santuari s'hi va crear al llarg dels segles XVII i XVIII un petit poble de carrerons disposats entorn del temple. Inicialment pertanyia a la parròquia de Sant Hipòlit, però des del 3 d'abril de 1983 el santuari és parròquia amb terme propi.*

Una llegenda cantada per unes velles *Cobles de la Verge Maria de la Gleva*, anònimes, impreses el 1635 a la casa de Sebastià de Cormellas, al Call de Barcelona i recollida vint anys més tard pel P. Narcís Camós en el seu *Jardín de María*, explica que un bou i una pastoreta varen trobar la imatge de la Mare de Déu en una petita cova o oratori del *Puig del terror*, format per dues columnetes de terracota, que es varen guardar al santuari fins el 1936 i una gleva que li feia de teulat o coberta. El cos de la pastoreta, filla del veí mas Pujol, ara dit la Codina, es va trobar suposadament el 1660 sota l'altar de la Gleva i es va conservar a la cripta del santuari fins el 1936, essent venerat pels devots amb l'oposició constant de la Jerarquia.

La història precisa que fou entorn el 1280 –moment en que es va fer la imatge tardo-romànica de la Mare de Déu de la Gleva, destruïda el 1936 i reproduïda per Josep M. Camps i Arnau el 1939– quan va començar el culte i devoció a la Gleva. En aquest moment comencen els llegats testamentaris i les notícies de deodonats i servents de la Gleva. També consta que entre el 1325 i el 1340 es va construir una capella gòtica que, ampliada amb un campanar, capelles laterals i un ample presbiteri amb la cova o capella fonda, situada al lloc on la tradició situava el trobament de la santa imatge, perdurà fins el 1759.

Des del 1337 la ciutat de Vic acudia en solemnes processons, portant les relíquies dels Sants Màrtirs Llucià i Marcià, per grans sequeres i altres calamitats públiques. Amb Vic hi venien gent de vint-i-tres parròquies dels voltants. La ciutat de Vic i altres parròquies tenien un gros ciri que cremava sempre davant la Mare de Déu i acudien al santuari el dimarts de Cincogesma; algunes parròquies del veïnat hi venien per lledànies, el dilluns de Pasqua, per Sant Sebastià i Sant Roc o altres dies particulars, votats o escollits de molt antic.

La llista o Llibre de miracles que fins el 1936 es va guardar al santuari recollia més de setanta favors fets per la Mare de Déu entre el 1578 i el 1682, que donaven un radi molt ample de devots de la Gleva molt superior a les fronteres comarcals i diocesanes. Des del 1614 existia a la Gleva la Confraria de l'Esclavitud, encara subsistent, i a Barcelona consta des del segle XVII una Confraria o Mont de Pietat de la Mare de Déu de la Gleva, que el 1747 es va traslladar a l'església dels Sants Just i Pastor, de Barcelona, on té encara el seu altar propi i que va subsistir fins fa pocs anys.

El 2 d'octubre de 1759 un llamp va mig aterrar el santuari i per això entre el 1760 i el 1765 l'arquitecte vigatà Josep Morató i Sellés va aixecar el santuari actual, de planta interior oval, amb capelles radials i tribunes, un ample cambril i una capella-cripta o la Santa Cova. A aquesta església es va traslladar el magnífic retaule de l'escultor manresà Pau Sunyer, fet entre el 1663 i el 1668, que va ésser destruït també el 1936, però que es va refer, idèntic a l'original, entre 1941 i 1945 per l'escultor Camps i Arnau i el taller d'escultura dels Salesians de Barcelona.

Ès impossible evocar o sintetitzar en pocs mots la llarga història de la Gleva. Per això anotem només que entre el 26 de maig de 1893 i el 10 de maig de 1894 va viure refugiat a la Gleva Mossèn Jacint Verdaguer, gran devot de la Mare de Déu, que va escriure aquí inspirades poesies i del que se'n conserva la seva habitació; que el 8 de setembre de 1923 van iniciar-se les solemnes festes de la Coronació Canònica de la Mare de Déu, que varen aplegar entorn el santuari desenes de milers de fidels així com bisbes, clergat i associacions de gran part del país; que el Dr. Morgades va fomentar la creació d'una escolania i col·legi que va subsistir a la Gleva fins entrat el segle actual; que després de la bàrbara destrucció del 1936, de la que només es va salvar l'orgue, fet el 1925, s'ha anat refent tot el santuari tant en l'aspecte extern com d'arrelament de la devoció mariana; que entre el 1940 i el 1959 es va establir a la Gleva un nou edifici construït a mà esquerra de la plaça del Santuari, el Seminari Menor de la diòcesi de Vic, que en alguns moments va comptar amb més de 180 seminaristes entre 11 i 16 anys; que entre el 1952 i el 1960 va residir i cuidar del Santuari una comunitat de Missioners dels Sagrats Cors, que tingué en ell una escola apostòlica; i que, finalment, el 1961, l'antic edifici del Seminari Menor es va convertir en una Casa diocesana d'espiritualitat oberta a tothom que vulgui passar uns dies de recés per sadollar-se de la pau i fervor marià que respira la Gleva i el seu redós.

La Gleva és, segurament, el santuari més bonic i vital de tants com té la Mare de Déu a la diòcesi de Vic.

*
* *

Hem esmentat més amunt l'edició d'un *Cobles a la Mare de Déu de la Gleva*, estampades per Sebastià Cormellas en el seu obrador del Call, de Barcelona, i que creiem que són les més antigues. Una relació molt completa de l'abundant iconografia, Càntics, Goigs, Cobles, etc., es troba en la «*Revista Il·lustrada Jorba*», de Manresa, núm. 166, juliol de 1923, dedicada enterament a la Verge de la Gleva amb motiu de la seva propera Coronació. D'aleshores ençà han continuat imprimint-se edicions de Goigs i Cobles fins arribar als nostres dies.

Mn. Antoni Pladevall i Font, pvre.